



Colònia Prat o Cal Prat

Puig-reig

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Colònia Prat, 08692-Puig-reig
Emplaçament Colònia Prat, km 63 de la carretera C-1411a.

Coordenades:

Latitud: 41.98755
Longitud: 1.88693
UTM Est (X): 407800
UTM Nord (Y): 4648993

Classificació

Número de fitxa 08175 - 147
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Contemporani Historicista
Segle XIX-XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Observacions protecció: PI Patrimoni Industrial i BIPCC
Número inventari si, IPA 3663
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. Cad.:7992001DG0479S0001OP

Fitxes associades:

[Resclosa i canal de Cal Prat](#)

[Fàbrica de Cal Prat](#)

[Mare de Déu de Montserrat de Cal Prat](#)

[Torre de l'Amo de Cal Prat](#)

[Torre del Director de Cal Prat](#)

Descripció

Cal Prat es troba aïllada respecte al nucli de Puig-reig i forma un conjunt propi. La seva disposició també segueix l'estructura característica de les colònies industrials del Llobregat, dividint-se en dos nivells diferenciats: un nivell inferior, juntament al riu, on es situa la fàbrica per aprofitar l'energia hidroelèctrica, i un segon nivell on s'aixeca la zona residencial i els edificis al voltant dels quals es desenvolupa la vida de la colònia. En aquest cas, les construccions més significatives formen una plaça tancada que marca el centre del conjunt.

Observacions:

La Colònia de Cal Prat està regulada pel "Pla director urbanístic de les colònies industrials del Llobregat"; els plans directors urbanístics són un instrument de planejament urbanístic general definit a l'article 56 del Text Refós de la Llei d'urbanisme, aprovat pel Decret legislatiu 1/2005 de 26 de juliol. Els Plans directors urbanístics estableixen directrius, normes i recomanacions per l'ordenació urbanística del territori. Els plans estableixen determinacions que han de ser respectades per les actuacions de desenvolupament territorial, especialment pel planejament urbanístic general municipal, relatives al tractament del sòl no urbanitzable i protecció del patrimoni territorial, a les infraestructures de mobilitat i a l'ordenació dels assentaments i activitats econòmiques. Comprèn els municipis d'Avià, Balsareny, Berga, Casserres, Gaià, Gironella, Navàs, Olvan i Puig-reig. (EDICTE de 27 de juliol de 2007, sobre una resolució del conseller de Política Territorial i Obres Públiques referent a diversos municipis de les comarques del Bages i del Berguedà. (DOGC núm. 4940 publicat el 03/08/2007).

Història

Els orígens i l'aparició de la colònia de Cal Prat tenen com a protagonista la figura de Teodor Prat, un industrial de Sallent (Bages) que comprà, l'any 1870, els terrenys on a continuació construï una fàbrica de filats i teixits de cotó. El permís d'obres li arribà el 1871 i el berguedà Francesc Joan Canals, mestre d'obres, s'encarregà d'aixecar la fàbrica, els espais industrials annexos i els primers habitatges per als treballadors. Més endavant, la colònia s'amplià amb la construcció de més habitatges i els propietaris encarregaren, també, la construcció d'una església i d'una torre per al seu ús privat.

La proximitat de Cal Prat amb el nucli de Puig-reig comportà que a la fàbrica hi treballés molta gent que no vivia als pisos construïts a la colònia, sinó al poble. Malgrat aquesta mà d'obra que no vivia al costat de la fàbrica, Cal Prat, lentament, també s'anà dotant de serveis i equipaments diversos per a ús dels treballadors. A tocar de la carretera de Berga i del baixador del tren -Cal Prat tenia baixador propi del tren Manresa-Berga des de 1885-, hi havia un carrer amb una botiga i dues tavernes. Un carrer on, malgrat quedar fora del portal de la colònia, també vivien obrers. Entrant a l'espai original de la colònia, i després de travessar el portal, hi havia el carrer Nou -el primer que va disposar d'aigua corrent- i el carrer Gran, al final del qual hi havia la Cotxeria, un magatzem que havia servit, també, de teatre on representar els Pastorets i altres obres. A l'entrada de la plaça de la colònia hi havia l'hostal i la barberia. Tancant la plaça, hi havia l'església, la torre de l'amo, el xalet del mestre, el pis de la mestra, l'escola, el forn de pa i la rectoria. Al contrari de la majoria de colònies tèxtils del Berguedà, on el gruix dels treballadors provenien, a principis del segle XX,

del camp, a Cal Prat, ja l'any 1905, només un 37% dels obrers procedien del món rural. La majoria eren treballadors de Puig-reig o gent amb experiència en altres colònies o fàbriques. La fàbrica de Cal Prat es mantingué activa fins als anys noranta del segle XX, però el model de colònia industrial s'anà perdent abans de la crisi econòmica. A partir dels anys setanta molta gent ja abandonà la colònia per anar a viure, majoritàriament, a Puig-reig.

Bibliografia

SERRA, R. La colònia Prat, Parc Fluvial del Llobregat s/d

CLOTET, D. I SERRA, R. "Els pisos", a Histories del riu. El llegat de les colònies, Regio7, 2005, p.59-60
VV.AA. (1994). Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. El Berguedà, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

CABANA, Francesc (2006): La saga dels cotoners catalans, Barna, Ed. Proa

VV.AA. (2010). Colònies Industrials, Catàleg de l'Exposició Colònies Industrials, Museu d'Història de Catalunya/ Col·legi de Periodistes de Catalunya, Barcelona

TEIXIDOR, E. I SERRA, R. (2010). Vida de colònia. Les colònies tèxtils a Catalunya, Angle Ed.



